

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6:50
za en mesec " " 2:20

V upravnishvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1:70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah štev. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlitvrt (72 mm):
za enkrat . . . 15 h
za dvakrat . . . 11 "
za trikrat . . . 9 "
za več ko trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrtva 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Josip Juraj Strossmayer kot cerkveni knez.

Liberalni in židovski listi se trudijo na vso moč, da napravijo iz pokojnega vladike bosanskohercegovaškega liberalnega in „moderna“ škofa. Posebno izkušajo kovati kapital iz vedenja Strossmayerjevega pri vatikanskem cerkvenem zboru. Zato se zbrali vse mogoče izjave škofa Strossmayerja, jih strgali iz konteksta in s svojo čudovito ignoranco v teoloških zadevah spravili na dan gorostasne laži. V „trop, ki se poti in trudi“ se je podal tudi naš ljubi „Narod“ in v svoji znani originalnosti je s „slovenskim navdušenjem“ prepisal vse, kar je Strossmayer baje počenjal na vatikanskem koncilu, čisto dobesedno iz židovske „Neue Freie Presse“. Naj tu podamo kratek pregled Strossmayerjevega delovanja cerkveno-pastirskega.

Ko je Pij IX. pozval v svojem pismu „Singulari quidem“ ves episkopat, da se dogovori, kako se upreti verski brezbrzičnosti, se je tudi Strossmayer z vnmom lotil dela. Za novo stolno cerkev je daroval 50.000 gld., za deško semenišče 30.000 gld., za samostan usmiljenk 10.000 gld., za ubožno svečinstvo 10.000 gld., za izvanredne potrebe duhovništva 50.000 gld., za nabavo knjig, potrebnih novomašnikom 5000 gld., siromašnim kaplanom 5000 gld.

Osobito važnost je polagal škof Strossmayer na svoje duhovno semenišče v Djakovu. Prvotna osnova škofova je bila ta, da se v Zagrebu zgradi osrednje semenišče, kamor naj bi zabajali kleriki vseh hrvaških škofij; ko se mu pa ta namera ni posrečila, je vso svojo skrb posvetil lastnemu dijecezanskemu semenišču. Strossmayer je pogosto obiskoval svoje klerike, se zanimal posebno za izpite; nadziral je življenje klerikov v semenišču in izven semenišča in je ostro pazil na njihovo vedenje.

Leta 1857. je Strossmayer izdal prekrasen pastirski list, kjer je v vznešenih besedah dokazoval in povdarjal potrebo deškega semenišča po navodilih Tridentinskega cerkvenega zbora. Z velikimi denarnimi žrtvami ga je tudi ustanovil. To so torej same stvari, čez katere liberalci vedno zabavljajo, in mi se le čudimo, da se predrznejo ti ljudje imenovati ga „liberalnega“ škofa.

Žal da ne moremo podrobno razpravljati o prekrasnih pastirskih poslanicah Strossmayerjevih, kjer govori o svojstvih duhovnikov in o duhovnih vajah.

Veliki škof pravi: „Duhovnik ni svoj, ampak Jezusov in ljudstva Gospodovega, ne živi sebi, ampak svojemu poklicu“. Sam je mnogo pridigoval, obhodil večkrat svojo škofijo, odpravljaj povsod napake ter si zelo prizadeval, da povzdigne moralno življenje po svoji škofiji. Izdal je katekizem za ljudstvo in pozval duhovstvo, da pridno uči krščanski nauk.

Strossmayer je kaj marljivo delal na to, da se izdajo razne obredne knjige in naposled se je najbolj zanimal za glagolski misal. Mnogo je pripomogel k temu, da je rimska stolica tako počastila spomin svetih apostolov slovanskih. Načeloval je hrvaškim romarjem, ki so se zahvalili svetemu očetu na tej milosti.

Veliko očetovsko ljubezen je gojil po-

kojni škof do svojega duhovništva. Najbolj je delal na to, da je odstranil iz duhovništva vsak separatizem in ohranil edinstvo med duhovniki in škofom. V nekem pastirskem pismu pravi Strossmayer, da vsak dan moli, da bi postal deležen vseh radosti in vse toge svojih bratov duhovnikov. On je prepričan, da škof ni samo oče, temveč tudi brat in prijatelj svojih duhovnikov, njihov služabnik. Pismo končuje z besedami: „Da ste mi zdravi i Bogom blagoslovljeni!“

Strossmayer je zaukazal, da se morajo vršiti pastoralne konference vsaj dvakrat na leto; uredil je prosinodalne in konkurzne izpite, kakor tudi izpite katehetov. Posebno je pazil na to, kako se vrejujejo in vodijo cerkvene knjige, pazil je na liturgično opravo, obleko in na pokopališča po svoji škofiji.

Veliki pokojnik je vse urejeval v sporazumu s svojim kapiteljnom. Tako je dejal nekoč: „Svojemu kapitelju dolgujem neizmerno zahvalo, ker je vedno živel z menoj v lepi slogi in ljubavi, kar mi priča, da živimo zares Kristusovo življenje.“

Nad vse poučno pa je razmerje Strossmayerjevo do sv. Stolice. Dičila ga je predvsem velika ljubezen do krščanske prvostolnice in polna svetega navdušenja so tista njegova pastirska pisma, kjer govori o vtisu, ki ga je napravil nanj večni Rim. Bil je s sv. Stolicco vedno v najožji dotiki, kar ga označuje za katoliškega škofa par excellence. Že prvi dan, ko je bil posvečen za škofa, je svoj govor posvetil nasledniku sv. Petra in definicijo brezmadežnega spočetja Marijinega je radostno proglasil vsemu duhovništvu. Najsijajneje pa je pokazal svojo učestnost in ljubezen do vere in sv. Stolice na vatikanskem koncilu.

Prvič je tu spregovoril 30. prosinca l. 1869. in sicer o osnovi dekretov, ki so se imeli predložiti koncilu. Grajal je tudi nekatere kanoniste in predlagal naj se vse kanonično prave reformira in pod vrhovnim vodstvom papeževim kodi-ficira. — Strossmayerju je pritrjeval sloveči Manning, škof Dupanloup, kardinal di Pietra in drugi, ki so občudovali krasno latinščino in vseobsežno učenost hrvaškega škofa. So delovali je mnogo pri sestavi dekreta „de fide catholica“.

Kar se pa tiče papeževe nezmotljivosti, je in ostane neovržno dejstvo da jo je škof Strossmayer z mnogimi drugimi škofi vred priznal že v adresi, ki so jo pred zborom sestavili skoro vsi avstrijski škofje in nekatere nemški.

Ta peticija, ki prosi, naj se ne predloži cerkvenemu zboru proglašenje papeževe dogmatične nezmotljivosti, popolnoma priznava nezmotljivost; samo to povdarja, da sedaj vsled žalostnih razmer ni čas za to, da se jo proglašuje, ker bi to dalo državam in sovražnikom katoliške cerkve povod za nove napade! Veliki vladika bosanskohercegovaški je tu izjavil, danima dogmatičskih pomislekov proti tej dogmi, ki je jasno naznačena v evangeliju in ki so jo priznala vsa krščanska stoletja, ampak danes še prišel čas, formulirati jo natanko!

V svojem prekrasnem govoru v 63. generalni kongregaciji 2. junija l. 1870, ki ga je sveti zbor mirno in pozorno poslušal dve

uri, je veliki škof izrazil svoje brezmejno udanost do svete Stolice in je navel glavni razlog, ki govori proti formuliranju dogme. Ta razlog je: povečalo bi se nasprotje med katoliško ingriško razkolno cerkvijo! To je resnica o razmerju Strossmayerjevem do sv. Stolice.

Strossmayer in liberalci.

Strossmayer je dosegel visoko starost, čez devetdeset let. Naravno je, da mu je zadnji dve desetletji ginila prvotna čistost duha. Sivolasi starček je živel ob začetku dvajsetega stoletja še vedno v tistih idealih ki so ga l. 1848. združili z Jelačičem. Nastale so nove stranke, pojavila so se socialna vprašanja, vzniknile so nove potrebe ljudstva v borbi za kruh in obstanek. Ali moremo starčku zameriti, da se ni mogel zamisliti v te nove razmere, ker je njegov duh živel v čisto drugih sferah?

In tu se je pokazala vsa nprav samogoltnega liberalizma, ki je zavohal, da se dá tu nekaj — zaslužiti. Imenovali bi lahko slovenske liberalce, ki niso doma nikdar šli v cerkev, a so romali v Djakovo in bili sižno pobožno pri sv. maši, da bi bili povabljeni tudi na obed in bi morda dobili iz radodarnih slovanskih rek biskupovih še to ali ono. Poznamo slovenske liberalce, ki so doma svojega škofa preklinjali in blatili, a v Djakovu so ljubili lice in cmokali roke Strossmayerju in prisegali, da so pripravljani dati „sve za vjerno i domovinu“. V Ljubljani so pisali, da je klerikalizem izvor vsega zla, v Djakovu so pa govorili, da je največja sreča za hrvaški narod, da je tako klerikalen. Na Kranjskem so razširjali poganstvo in dolžili krščanstvo, da je vera suženjstva in neumnosti, v Djakovu so pa ginjeli praznili čaše — „za krst častni i svobodu zlatnu“.

Liberalci so se staremu Strossmayerju pri takih prilikah lagali, da je bilo joj. Strossmayer je bil pa velikodušen mož, ki ni pustil, da bi mu kdo kaj zastonj naredil — in je bogato poplačal liberalcem njihovo prizadevanje.

Zato so pa tudi liberalci dolžni, da mu pojó slavo ob smrti. Njih žalost mora biti odkritosrčna in globoka. Sicer so ljubili Strossmayerja vedno le v primeri z njegovim denarjem, in je neki liberalce, prišedši domov z djakovskega romanja tudi o Strossmayerju rekli: E, far je far — vendar jim verjamemo, da v istini žalujejo.

Samo eno uslugo naj izkažejo svojemu velikemu dobrotniku: Naj nikar ne lažejo ob gomili velikega pokojnika!

Nekaj aforizmov iz govorov in sestavkov Strossmayerjevih.

Vera je najzvestejši branik svobode.

Pozemske dobrine imajo vrednost le tedaj, ako jih vporabljamó za npravne in domoljubne namene.

Le to je trajno, lepo, vzvišeno in koristno za sveta stremljenja človeštva, kar se opira na pravičnost, ne pa na to, kar vstvarja sila.

Slaveni móč kupiti za mal denar posejmi.

Slave nikdo ne more dati, ne vzeti. Kdor jo zasluži, ta jo bo prej ali slej dosegel.

Nič ne more bolj škodovati resnici in pravici kot ljudje, ki jo branijo, dasi niso tega zmóžni in vredni.

Najplemenitejša naloga vsake vlade je ta, da dvigne ljudsko samozavest.

Kar se ne vkorenini v srcu in zavesti ljudski, to tudi v življenju ne najdenikjer mesta.

Zavest in prepričanje ljudstva sene dá izsiliti.

Kar živi v ljudski duši, to se bo prej ali slej tudi uveljavilo.

Kdor upošteva pravico in neodvisnost drugih, ta s tem tudi varuje in brani svojo lastno svobodo in neodvisnost.

Strossmayerjev spomenik.

Zagreb, 11. aprila. Mestni svet je sklenil, da se ves denar, namenjen za vence na grob Strossmayerjev, porabi kot prvi pri-nos za njegov spomenik.

Oporoka Strossmayerjeva

katero so odprli včeraj ob 11. uri predpol-dne se glasi v glavnem:

Sestrični Magdaleni Unukić 20.000 gld., ako preživi škofa; drugače dobi njena hči Albertina Adrovsky zlati križ, ki ga nosi na prsni in vsak njenih treh otrok po 10.000 gld.

Fml Henrik Adrovsky zlatu uro z monogramom „Sve za vjerno i domovinu“. Po-tem 4 konje na izbiro ali pa 1600 gld.; nje-govi soprogi Albertini 4 krav ali pa 600 gld.; sirotam djakovskim 2000 gld.; obitelji Andreja Strossmayerja 5000 gld., vsaki hčeri 1000 gld., sinu 2000 gld.; kanoniku Pavlu Molnarju 500 gld.; knjižnica njegova naj se uvrsti v škofovo knjižnico; slika umirajo-čega sv. Jožefa od Overbecka zapušča aka-demiji; izvršitelja oporoke A. Voršaku in Mirku Cepelcu, vsakemu nagrade 1000 gld.; vse ostalo imetje naj se razdeli na tri dele: en del za deško semenišče v Oseku, en del za stolno cerkev, zadnji del pa za vstano-vitev dveh kanoniških mest, ki naj jih škofje imenujejo s potrjenjem cesarjevimi. Oporoka je pisana lastnoročno. V gotovini se je našlo v glavni blagajni okoli 150.000 gld., ostale stvari: blago, gospodarski stroji, vozovi i. t. d., cenijo nad 250.000 gld.

Na mrtvaškem odru.

Mrtvega biskupa so prenesli v veliko gostinjsko sobo, kjer so ga včeraj balzami-rali. Sedaj je truplo do četrta popoldne po-loženo v veliki dvorani v dvoru. V četrtek po matutinu bodo truplo prenesli v stolno cerkev. V petek ob 9. uri dopoldne bodo biskupa prenesli po predpisanih obredih v kripto stolne cerkve in to mimo semenišča, mimo kanoniških hiš na severno stran stolne cerkve k vhodu v kripto. V cerkvi bo go-vo-ril Pavić, župnik zemljački — Kapi-tularnim vikarjem je izvoljen biskup dr. Voršak.

Slikar Josip Bužan slika Stross-mayerja na mrtvaškem odru. Sliko bo brez-plačno prepustil galeriji slik v Zagrebu. — Pogreb bo vodil zagrebški nadškof dr. Po-silović. Pri pogrebu bo navzočen tudi sarajevski nadškof dr. Stadler.

Pri raztelesenju biskupovega trupla so tehtali biskupove možgane, katerih teža znaša 1450 gramov.

Sožalnici.

Sožalnici sta poslala tudi črnogorski knez in srbski kralj.

Hrvaška žaluje.

Hrvaški listi poročajo, da ne bo hrvaškega društva, ki bi ne bilo zastopano pri pogrebu. Vse veselice po celi Hrvaški so odpovedane. Tudi hrvaško deželno gledališče v Zagrebu bo zatvorjeno do biskupo-vega pogreba. V izložbah po trgovinah so Strossmayerjeve slike preprežene s črnimi zavesami.

Državni zbor.

D u n a j, 10. aprila.

Strossmayer †.

V današnji seji „Slovanske zveze“ se je tačasni predsednik dr. Ivčević v izbranih besedah spominal pokojnega biskupa Strossmayerja kot „prvega Hrvata, dičnega biskupa, največjega dobrotnika hrvaškega naroda, iskrenega prijatelja Slovincem in Slovonom sploh“. Vsi navzoči člani so trikrat zaklicali: Slava njegovemu imenu! „Slovanska zveza“ in posebe hrvaški poslanci so brzojavno izrazili globoko sožalje djakovskemu stolnemu kapitu. Klub boče pri pogrebu zastopala deputacija.

Praški župan dr. Srb je danes „Slovanski zvezi“ brzojavno izrazil v imenu kraljeve Prage globoko sočutje ob izgubi dike naroda hrvaškega. V imenu češkega kluba je brzojavil v Djakovo dr. Pacak: „Globoko sožalje Vam in vsemu hrvaškemu narodu ob izgubi najboljšega sina, vztrajnega bojevnika za pravice izraza klub čeških državnih poslancev. V srcu češkega naroda bo vedno živel spomin na moža, duhovnika, demoljuba in Slovana, katerega težnja bi, kakor kažejo sedanje razmere, v korist države nikdar ne smeli zavracati.“ V imenu slovenskih katoliško-narodnih državnih in deželni poslancev je dr. Susteršič danes brzojavil v Djakovo: „Slovanski katoliško-narodni državni in deželni poslanci iskreno žalujejo ob smrti slavnega kneza katoliške cerkve, vzora slovanskega rodoljuba, ki je bil ponos bratskega naroda hrvaškega. Presvetljena podoba Josipa Juraja Strossmayerja ostane neizbrisno v spominu slovenskega naroda.“

Poljaki.

Poljski klub je bil zadnji čas jako gorak na vlado. To se je pokazalo tudi v železniškem odseku. Posebni so, ker vlada ne prične z zgradbo kanalov in noče poddržati severne železnice. Parlamentarna komisija poljskega kluba je v tem oziru posredovala pri ministrskem predsedniku baronu Gauschu. Minolo soboto je načelnik grof Dzieduszycki poročal klubu o razgovorih. Baron Gautsch je izjavil, da vlada nikakor ne zadržuje zgradbe kanalov. Priprave pa še niso toliko gotove, da bi se moglo pričeti z zgradbo kanala od Dunaja preko Moravske do Visle v Galiciji. Ko so priprave končane, se delo prične, da bo dokončano do leta 1912. V ta namen se bodo uravnale tudi reke v Galiciji.

Dalje tudi vlada načeloma prizna potrebo, da se severna železnica podrži. Dotična pogajanja pa še niso končana. Poljski klub je sklenil, da bo zahteval od vlade, naj izjavi, kdaj se prične dela za kanale in kdaj predloži zbornici načrt zakona, s katerim se podrži severna železnica.

Kanali.

Poljski poslanec, socialni demokrat Daszynski je danes nujno predlagal: „Vladi se naroča, da takoj prične z zgradbo kanalov od Dunaja preko Moravske v Galicijo. Ta predlog je zagovarjal v dolgem, strupenem govoru. Odgovarjala sta mu grof Dzieduszycki in dr. Menger — Za nujnost predloga so glasevali soc. demokratje, kršč. socialci, Vsenemci, Italijani, Rusini in češki radikali, skupaj 31 glasov, proti nujnosti je glasovalo 150 poslancev.“

Nato je zbornica nadaljevala razpravo o zakonu glede vojaške priprave.

Rusko-japonska vojska.

Japonci brodovja Roždestvenskega v nevtralnih vodah niso napadli. Hoteli so s tem morda varovati nevtralnost tujih vlasti ali pa hraniti svoje moči za odločilni trenutek. Nekateri listi po vdarjajo, da so tako Japonci zamudili ugodno priliko, oškodovati Roždestvenskega z delnimi uspehi. Roždestvenski je 9. t. m. vozil mimo Singapore s 44 svojimi ladjami. Splošno se je pričakovalo, da bo Roždestvenski vozil proti Vzhodu šele, ko se združi z eskadro Nebogatova, ki ima štiri velike bojne ladje in eno križarico in ki je 3. t. mes. zapustila Džibuti. Brodovje Nebogatova bi na Roždestvenskega moč jako ugodno, morda odločilno vplivalo; da torej Roždestvenski sam vozi naprej, mora imeti važnih in jako nujnih vzrokov. Nekateri listi si to razjašnjujejo z brzojavko generala Harkeviča, ki je sporočil v Peterburg, da so se tri novo formirane divizije pod poveljstvom generala Kavamura izkrcale pri Hunhōngu na vzhodnem obrežju Koreje severno od Genzana in Port Lazareva in da prodirajo proti Kildžu.

V angleških krogih menijo, da bodo Japonci sprejeli boj s Togom šele v japonskih vodah, kjer morejo izrabiti strateške prednosti svojih operacijskih baz. V teh krogih pravijo: Čim bližje je rusko brodovje Japonski, tembolj si slabi zalogo premoga in nudi Japoncem vedno večje prilike za torpedne napade. Ruske ladje vozijo s hitrostjo 8 vozlov. Splošno začudenje je povzročilo poročilo, da najdragocenejših

bojnih ladij „Knjaz Suvarov“, „Imperator Aleksander“, „Borodino“ in „Orel“ v Singapuru niso videli pri tem brodovju. Ne ve se, kje se nabajajo. Listi si tega kar tolmačiti ne morejo, ker razdelitev Roždestvenskega brodovja bi napravila položaj ugoden za Japonce, ki bi se tako oddahnili pred bojno jurnjo, da ima Roždestvenski nad njimi premoč.

Ce se ta vest potrdi, potem je to dokaz, da so predpriprave Japoncev za obkoljenje Vladivostoka že jako napredovale. V ruskem glavnem taboru menijo, da koraka general Kavamura proti Ninguti, ki je na pol poti med Kirinom in Vladivostokom, da se ondi združi z Ojamovimi bojnimi močmi. Tako se tolmači tudi obetavljanje Ojamovo pri prodiranju proti Harbinu in Kirinu. Ojama hoče skero gotove počakati Kavamura armado. Roždestvenski morda hoče japonski naskok na Vladivostok preprečiti ali pa japonske operacije vsaj zavleči.

Dobili smo še naslednja poročila:

Singapore, 10. aprila. Neki angleški parnik je opazil včeraj zasidrano rusko brodovje 20 milj severovzhodno od Pulomentji, ki je 150 milj oddaljen od Singapura. Stiri bojne ladje, skore gotovo japonske, so opazili 7. t. m. v bližini rta Saint Jacques pri Saigonu.

Amsterdam, 10. aprila. Trgovski list priobčuje brzojavko, da je del ruskega brodovja pri Muntou in ga pričakujejo danes pred Batavijo.

Amsterdam, 10. aprila. Iz Batavije se poroča, da se je nizozemsko, v Indiji stacionirano brodovje postavilo pri Pulutudju v bližini Singapura. Oklopnica „Hertog Hendric“ je pred Singaporem. O japonskem brodovju se nič ne ve.

London, 10. aprila. Mornariški krogi menijo, da pluje admiral Roždestvenski proti francoskemu pristanišču Saigonu, da popravi svoje ladje in ga usposobi za boj. Ker pa ga bodo Japonci izkušali pri tem ovirati, se bo najbrže razvila pomorska bitka v kitajskem morju.

Singapore, 9. aprila. Rusko brodovje, ki je včeraj plulo mimo Singapore, obstoji iz ladij: „Sisjo Veliki“, „Oleg“, „Admiral Nakimov“, „Dmitrij Donskoj“, „Aurora“, „Izumrud“, „Zemčug“, „Almaš“, „Rus“, „Anadir“, potem iz pet pomožnih križark, 7 torpedovih rušilcev, 11 prevoznih, 1 lazaretne in 16 ladij za premog. Manjkale so oklepne ladje „Knjaz Suvarov“, „Imperator Aleksander II.“, „Borodino“ in „Orel“ s tistimi križarkami in torpedovimi rušilci, ki spadajo k tem bojnim ladjam.

Linevič carju.

General Linevič je brzojavil dne 7. t. m. carju: Jaz sem pregledal polke strelske brigade in topništva, ki je na potu do svojih postojank in morem srečno javljati vašemu veličanstvu, da je stanje moštva izvrstno in da vse navdaja silna želja, steči si na bojišču slavo in proslaviti ime očetov. Vsa brigada me je prosila, naj Vam sporočim, da jo vso prešinja občustva neomejene ljubezni in udanosti do prestola in demovine in da je pripravljena služiti v mandžurski armadi z isto zvestobo kot očetje.

Car Nikolaj je brzojavil generalu Lineviču: Zelo sem vzradoščen, ko sem čul, da so polki 4. strelske brigade in njenega topništva na potu do svojih postojank ohranili red, kakor se vselej bili vajeni. Prepričan sem, da bo varovala tradicije železne brigade.

Na mandžurskem bojišču.

Z bojišča ni doslej posebnih poročil. Vojni poročevalci „Ruskega Slova“ javlja iz Gunculina: Sovražnik se je koncentriral v okolici Ihelina. Mesto Mukden ni zasedeno, toda severno od Mukdena taborijo močni japonski oddelki. Meje mongolske in mandžurske stražijo kitajski vojaki. Kitajci zagotavljajo, da v Mongoliji ni japonskih rednih vojakov, pač pa mnogo hunhuških oddelkov Tulissava in Taihena, ki so v japonski službi. Med njimi je tudi nekaj preoblečenih japonskih topničarjev. Vsak dan prihajajo iz Mukdena uslužbenci „Rdečega križa“, ki jih Japonci izpuščajo. Včeraj je došlo semkaj 100 mož, ki pripovedujejo, da je v Mukdenu promet padel za polovico in da Japonci brezobzirno postopajo s Kitajci, ki morajo delati za 20 kopejk na dan.

„Rusi“ pa brzojavljajo iz Harbina, da je na fronti vse mirno. Ie konjenišvo Miščenkovo ima slehern dan male praske s sovražnikovimi predstražami. Miščenko se na vso moč trudi, da vznemiri sovražnika in napravlja vedno male pohode.

Peterburg, 10. aprila. Ni več dvomiti o tem, da general Oku obhaja na vzhodu s svojim moštvom rusko vojsko. Ne ve se pa, ako misli Oku prodirati do Kirina ali pa si je izbral drug kraj.

Nova železnica preko Sibirije v Ameriko.

Pojavil se je predlog zastopnika neke francoske kapitalistične družbe, ki meri na to, da se zveže Rusija z Ameriko po železnici preko Sibirije in Aljaske. To velikansko železnico nameravajo zgraditi podjetniki na

lastne stroške brez denarnih garancij od strani ruske države. Temu predlogu se finančniki naklonjeni in se bo o tem v kratkem vršilo posvetovanje.

Novo rusko brodovje.

Iz Peterburga poročajo, da se je podal v Carskoje Selo zastopnik neke velike družbe za zgradbo ladij, ki je predlagal, naj se vsa ruska pristanišča popravijo in naj se zgrade nove ladjedelnice in veliko vojno brodovje. Prvi izdatki, ki bi bili potrebni, da se ta načrt izvede, bi znašali okoli 400 milijonov rubljev.

Novo bojne ladje za Rusijo.

„Novoje Vremja“ poroča, da se je sklenilo v posebni seji zgraditi novih bojnih ladij za 250 milijonov rubljev.

Boj pri Tšangtu.

Tokio, 9. aprila. Uradno poročajo: En polk ruske pehote in šest sotnij konjenice je zasedlo Tšutšu, ki je oddaljen od Tšangtua 20 milj. Japonci so jih odbili. Naslednjega dne je ponovilo napad 24 sotnij s topništvom vred, pa so se morale umakniti proti Pamienshangu. Japonci so imeli 10 mrtvih, ruske izgube pa cenijo na 60 mrtvih in ranjenih.

Iz Tšantšavadsija poročajo 8. aprila, da Hunhuzi vedno bolj predrzno nastopajo. Ruska armada se je okrepila. Vedno jo pomnožujejo. Mnogo ranjencev je že ozdravljenih in se vrača k fronti.

Potovanje princa Friderika Leopolda na bojišče.

Berolin, 10. aprila. Princ Friderik Leopold, ki je dospel v Peking, ne bo sedaj nadaljeval svojega potovanja. Princ bi moral potovati skozi japonsko bojno vrsto. Ni pričakovati, da bo Nemčija naprosila Japonsko, naj dovoli princu to pot. Zato bo princ čakal ugodnejše prilike in se bo sedaj mudil v Kiaočauju.

Pomiloščenje italijanskih visokošolcev.

Rimski „Messaggero“ piše, da je pomiloščenje italijanskih visokošolcev zaradi izgredov v Inomestu po vladarju znak, da bo v Avstriji rešeno italijansko vprašanje in znamenje miru in prijateljstva nasproti Italiji, ki zahvaljuje blagodušnega cesarja na njegovi dobrotljivosti. Ne bo dolgo, ko bo rešeno italijansko vseučiliško vprašanje.

Kriza na Ogrskem.

Tisza je včeraj došel na Dunaj. Vladar ga je zasljal danes. Poročal je vladarju o prihodnji adresni debati in pa o namenu opozicije izreči sedanjí vladi grajo Tisza je tudi prošil vladarja, naj mu dovoli odstopiti. Tudi Szell je danes odpotoval na Dunaj. Splošno mnenje je, da je sedanjí položaj jako resen in nevaren. Ce bo kriza dolgo trajala, namerava baje opozicija rešiti krizo na način, naperjen proti kroni, ki še ni znan. A upajo še vedno, da bo prišlo do kompromisa. Mogoče je, da je že danes povodom Tiszove avdijence padla odločitev. Nekateri listi trdijo, da vladar nikakor ni voljan odobriti Tiszovega odstopa. Szell je cesarju predlagal, naj dovoli Ogrski pri unanjih zastopstvih enakopravnost. Na poslopih avstro-ogrskih poslaništev in konzulatov naj ne bo več skupnega grba, marveč dva grba: avstrijski in ogrski. Pri slavnostnih prilikah naj bosta razobešeni obe zastavi (Ogri naj bi tudi dobili koncesij glede porabe mažarščine v diplomaciji. Adresni odsek ogrske zbornice je imel pod Banffyjevem predsedstvom sejo. Poročevalec je poročal o načrtu adrese, ki je bil končno odobren. Poročevalci so naročili, naj predloži besedilo adrese še enkrat odseku, predno bo v zbornici razprava o njej. Združene opozicijske stranke zahtevajo v adresi na vladarja izpolnitev ogrskih vojaških zahtev. Glede carinske ločitve želi opozicija, naj bi se vršile premišljene priprave za samostojno ogrsko carinsko ozemlje.

„Bud. Hirlap“ poroča, da zbornica magnetov ne bo odobrila adrese, ki jo bo brez dvojbeno odobrila zbornica poslancev.

Etióvš namerava v jutrišnji seji ogrskega drž. zbora predlagati, naj se Tiszovo ministrstvo toži.

Dogodki na Ruskem.

Krakov, 10. aprila. „Nova Reforma“ poroča iz Varšave: Dne 6. t. mes. sta bili pred varšavskim okrožnim sodiščem dve razpravi proti izgrednikom. Prvi razpravi je predsedoval general Strelnikov, sodnijski prisledniki so bili štirje častniki. Sodili so 25letnega plesarskega pomočnika Zaprzaleka, ki je med nemiri dne 9. februarja streljal iz revolverja na policijske uradnike. Dasi ni bil nihče poškodovan, je sodišče obsedilo Zaprzaleka na smrt. Drugo vojaško sodišče, ki mu je predsedoval general Novicka, je sodilo 26letnega delavca Pilaszeka, ki je 31. januarja napadel z železnim drogom nekega pol. stražnika. Pilaszek je bil obsojen na smrt, dasi ni rnil stražnika. Ojposlaništvo varšavskega meščanstva je naprosilo generalnega guvernerja Maksimoviča, naj z ozirom na ugodna izpričevala delodajalcev obsojencev vpliva, da bi izpremenili

smrtno kazen v ječo. General Maksimovič je obljubil storiti, kar bo mogel.

Krakov, 10. aprila. „Nova Reforma“ poroča iz Varšave: Pri vseh obmejnih carinskih uradih so poostri carinsko revizijo. V železniških vozeh preiskujejo celo tla, ker se boje, da bi ne vtihotapila prekucijska stranka prepovedanih tiskovin ali kakih drugih prepovedanih stvari.

Peterburg, 10. aprila. „Peterburški brzojavni urad“ dementira poročila inozemskih listov o aretaciji neke odlične aristokratske dame, ki bi bila nameravala napad na carico vdovo.

Varšava, 10. aprila. Ker se oblasti boje 1. majnika izgredov, bo od 23. t. m. nadalje proglašeno po vsem Ruskem Poljskem obležno stanje.

Peterburg, 10. aprila. Gorki je odpotoval iz Moskve na Krim.

Peterburg, 10. aprila. Car je odstavil velikega kneza Dimitrija Konstantinoviča od 2. poveljstva gardne kavalerijske divizije.

Ljubljanski občinski svet

Ob pričetku seje naznanja g. župan, da je vsled bolezni odložil mandat občinski svetnik g. dr. G. G. K. K. K.

Občinski svetnik g. inženir Ž. Ž. Ž. se priglasi za besedo in utemeljuje svoj nujni predlog, naj se pri vseh onih odjemalcih elektrike, ki rabijo 3 do 4 žarnice, vpeljejo takoj elektroštevci. Gosp. ravnatelj Š. Š. Š. govori proti nujnosti. Elektroštevcev ni lahko dobiti in jih je težko preizkusiti. Odločno se izreka proti temu, da bi se uvedli takoj elektroštevci. Sploh je pa že direktorij elektrarne sklenil vpeljati sčasoma povsod elektroštevce. Obč. svetnik L. L. L. govori za nujnost Ž. Ž. Ž. predloga. Predlagatelj Ž. Ž. Ž. omenja, da je približno 200 pavšalistov. Nekateri pavšalisti porabljajo trikrat toliko elektrike, kolikor jim jo gre. Ce bi se pri vseh odjemalcih elektrike vpeljali elektroštevci, bi ne bilo treba nabaviti še enega stroja v elektrarni, ker bi se lahko preskrbela razsvetljava tudi za hotel „Union“. Nekateri gospodje občinski svetniki so proti vpeljavi novih elektroštevcev, ker imajo kot pavšalisti dobiček od tega. G. župan graja g. nadinženerja zaradi izraza, češ, da so nekateri obč. svetniki proti elektroštevcom zato, ker imajo od tega dobiček. Pri glasovanju je bila nujnost odklonjena.

Gosp. župan je vprašal g. nadinženerja Ž. Ž. Ž., če želi, da se postavi njegov današnji nujni predlog kot samostalni predlog na dnevni red prihodnje seje.

G. nadinžener Ž. Ž. Ž.: Gospod župan naj stori, kar hoče.

G. ravnatelj S. S. S. govori o potrebi razširjave električnega omrežja in pa o potrebi enega stroja v mestni elektrani. Pri zgradbi elektrarne se ni mislilo na to, da se bo za uporabo elektrike priglasi toliko strank. Potreben je četrti stroj za izdelovanje elektrike in položiti se mora tudi nov napajalni kabel. Nov kabel se bo položil iz elektrarne po Slemškovi in Predilniških ulicah na Dunajsko ceste do mitnice, kjer bo napajališče. Odtod bo položeno nadalje kabel po Dunajski cesti, Miklošičevih ulicah do Marijinega trga, kjer se bo priključil že obstoječemu električnemu omrežju. Potrebo nabave novega stroja in pomežitve omrežja utemeljuje osebno s tem, ker bo novi „Hotel Union“ sam potreboval približno 600 žarnic po 16 sveč. Stroj in ostale priključne se bodo nabavile za ceno 39.000 K. pri tvrdki Ringhofer, ostale potreščine pa pri tvrdki Siemens & Halske, ki se je prelevila v tvrdko Siemens & Schuckert Werke, kopanje in zidarska dela pa izvrši občina v lastni režiji. Skupni stroški bodo znašali 158.000 K. Stroške bo pokrilo upraviteljstvo elektrarne iz svojih rezervnih fondov. Dela morajo biti dovršena do 1. novembra. Nasproti mestni občini bo kot splošni podjetnik odgovorna tvrdka Siemens & Schuckert Werke. G. nadinžener Ž. Ž. Ž. govori o načinu, kako se razširjenje, ki je potrebno, vrši. Ne mine seja, ko bi se ne oddajala kaka dela. Vselej se je že razpisala ofertna razprava pri najmanjših zadevah. To ve naš g. Turk, ki ga imajo sedaj tako na škripcih. Clovek bi mislil, da se postopa povsod enako. Pri nabavi strojev je bila konkurenca. Prvotno je direktorij nameraval nabaviti stroje pri tvrdki Andritz, ki je tudi svetovna in solidna tvrdka. No končno je tudi tvrdka Ringhofer odnehala. Učinek zdrave konkurence je bil ta, da je občina pri nabavi strojev pridobila 9200 K. Kar se pa tiče oddaje električnih del, je bil pri seji direktorija navzoč zastopnik tvrdke Siemens & Schuckert Werke. Ko sem ga prijel, je takoj odnehal s prvotnimi cenami. Govorilo se je, da se razpiše natečaj. Pri zadnji seji direktorija se je pa zopet reklo, da ne dobi noben drug dela kakor tvrdka Siemens & Schuppert Werke. Direktorij je sklenil oddati dela Siemens & Schuckert Werke in le na pritisk je odpustila tvrdka 8800 K. Ce bi se bil razpisal natečaj, bi bila tvrdka še bolj odjenjala.

Poročevalec Senečovič naglašuje, da daje tudi država dela onim podjetnikom, ki so ji po godu. Pri tvrdki Siemens moramo upoštevati, da plačuje za porabo toka električne železnice, ki jo je zgradila ta tvrdka, na leto 37 000 K. In to podjetje je pasivno, ker prinaša komaj toliko, da morajo plačevati uslužbenca. Končno so bili sprejeti predlogi g. ravnatelja Senečoviča.

Dnevne novice.

Predavanja kršč. socialne zveze. V nedeljo je predaval v Smarci o kmečkem vprašanju zlasti z ozirom na novoustanovljene mlekarne mnogobrojnimi poslušalci dr. Krek. — V Polhovem gradu je v tamošnjem izobraževalnem društvu ob izredno obili udeležbi govoril dr. Lampe, o zgodovinskem razvoju kmečkega stanu v naši demovini in o potrebi nove gospodarske organizacije.

Sesti shod slovanskih časnikarjev, ki se bo vršil v dneh 14., 15., 16. maja t. l. v Voloski Opatiji, bo imel sledeči dnevni red: V nedeljo 14. maja ob 10. uri dopoldne otvoritev shoda, ob 12. uri ogledovanje mesta, ob 1. uri banket, ki ga priredi na čast udeležencev shoda občinski zastop mesta Voloske, popoldne poset Opatije, zvečer koncert v „Narodnem domu“, pri katerem bodo iz prijaznosti sodelovalo dramatiško-godbeno društvo v Voloski in pevsko-tamburaško društvo „Lavor“ v Opatiji; po koncertu ples. V ponedeljek 15. maja dopoldne nadaljevanje zborovanja, opoldne izlet na posebni ladji hrvaško ogrskega parobrodnega društva v Reki ob čarokrasnem hrvaškem primorju, zvanem slovanska riviera, obenem ogled lepega bakarskega zaliva, očarljive Kraljevice, razkošne kopelji Crkvenice in Nevega Vinodola, nakar bo izlet končan v staroslavnem Senju, odkoder zvečer povrat v Volosko. V torek 16. maja obisk Opatije, občni zbor „Osr. zveze slov. časnikarjev“, zaključna seja — Oglasi k shodu naj se nemudoma pošljejo reditelju g. Fr. Hovorki v Pragi, Žitná ul. c 21. Odbor „Osr. zveze slov. časnikarjev“ ima zborovanje vsako soboto zvečer v prostorih restavracije Choděrovy, in daje informacije o prihodnjem shodu.

Nov mesečnik. Tiskarna uradnega lista (Kleimayer) je natisnila nek droben list, ki so mu dali ime „Blagovestnik“ in ki bo letos izšel v 9 številkah. List je pisan v pozitivno protestantskem duhu, nima nobene znanstvene ali teološke vrednosti in pogreva stare lutersko-ortodoksne fraze o nepotrebnosti dobrih del. Liberalnim prosvetljenim protestantom bo preveč staroversk, našim liberalcem se bo zdel preveč pobožen in sila nepotreben v naši moderni dobi, mi se pa bomo nanj še najmanj ozirali, ker diši po Gustav Adolfstvu in po Los von Romu. Prva številka je še precej krotka, druge pa bodo najbrž že bolj bojevite. Na prvem mestu prinaša neko pusto postno pridigo, potem sledi neka črtica, ki kaže, kako je za izveličanje potrebna zgolj vera v Kristusovo blagovest, tretji članek pa govori o „Domovju“. O listu ne bi bilo vredno izgubiti dve besedi, če ga ne bi tiskali v tiskarni, kjer tudi tiskajo naš uradni list. Sevé, uradni list in Los von Rom se kaj lepo vjemata — to morajo že vedeti gospodje, ki imajo ondi kaj govoriti!

Slovenske učne knjige zelo zanimajo celjsko „Vahtarco“. Z ozirom na naš zadnji članek o slovenskem višjem gimnaziju trdi, da je zelo zanimivo naše priznanje, da nimamo učnih knjig za višji gimnazij. Kaj hoče iz tega sklepati, nam je popolnoma neumljivo. Morda hočejo sklepati na našo nezmožnost. Kaj takega so samo bedasti ljudje okoli „Vahtarce“ zmožni. Ti ljudje ne mislijo niti toliko, kakor najprostejši delavec, ki vé, da mu ni treba orodja, dokler nima dela. Ne vemo pokaj bi si učnih knjig pripravljali, če učnega zavoda nimamo. Vseučiliški profesor Kranjc je spisal svojo znamenito knjigo o civilnem pravu, koja je še danes vsem avstrijskim Nemcem za podlago njih študij, prvotno v slovenskem jeziku. Kaj nam ta knjiga pomaga, dokler nimamo slovenskega vseučilišča. Dajte nam zavodev, pa boste videli, kako naglo bomo imeli knjige! Pred desetletji tudi nismo imeli knjig za nižji gimna-

ziji, ker nismo imeli slovenskih zavodov. Kakor naglo se se pa isti dovelili, so bile pripravljene tudi knjige. Sploh pa „Vahtarca“ ne pove drugemu, kakor to, kar je že opetovano izrekel deželni predsednik baron Hein, kar pa zaradi tega ni nič bolj resnično.

Posebni vlak k Strossmayerjevemu pogrebu se odpelje iz Zagreba v četrtrek ob enajstih ponoči. Kdor se hoče od tu udeležiti pogreba, se mora iz Ljubljane odpeljati v četrtrek popoldne s poštnim vlakom ob 2 uri 58 minut.

Vojaški pogreb brez godbe. V Gorici so pokopali ondi umrlega topničarja Petka iz Logatca brez godbe, ki ni dobila potrebnega povelja.

Slovenski izumitelj. Slovenec Ferdinand Vovk iz Pittsburgha, Pa., doma iz Gotne vasi pri Novem mestu je izumil aparat, s kojega pomočjo se lahko vsaki voz uličnih železnic, kakor tudi električne vlake, poljubno vstavi in sicer tako mirno, da se v nadalje ne bode nikomur več bati, da bi se v vozu pri vstavljanju stresel ali celo padel Jermana, za katerega se moramo sedaj držati, kadar so vozovi prenapolnjeni, bodo potem nepotrebna. Njegovo iznajdbo sedaj praktično preizkuša newyorška Metropolitan Street Railway Co.

Nesrečna smrt. Iz Strug nam poročajo, da je v soboto, dne 8. t. m., zgorela gostilničarka Vidmar, po domače Laščanka. Baje je nosila živ pepel iz peči v klet, a pri tem se ji je vnela obleka in jo ežgala do smrti.

Na Črnučah je imelo tiho nedeljo ob 9. uri zjutraj „Vojaško podporno društvo za ljubljansko okolico“ s sedežem na Ježici“ sv. mašo, katero je daroval velečastiti gospod stolni vikarij Luka Smolnikar, ki je v navdušenih besedah nagovoril društvo; pozdravila je društvo tudi blagorodna kumica, velečastna gospica Terezija Peterca in gospica Ivana Pečnik; pevsko društvo „Straža“ pa je prestrelbelo cerkevno petje; po končanem opravilu je vse društvo z zastavo fotografiral gospod Dav. Rovšek.

Delna mobilizacija odpravljena! Doslej so se za manjše vojne operacije (okupacije itd.) mobilizirala posamezna vojna krčila različnih vojnih zborov in le nekaterih letnikov. Zgodilo se je to vedno s tem, da so se razposlali pozivni listki (rumene barve). Sedaj to odpade ter se delna mobilizacija razglasi ravno tako kot splošna, in sicer s tiskanimi razglasili, ki se nabijejo v 24 urah v vseh krajih. Sklicano bo tudi pri delni mobilizaciji vse moštvo dotičnega vojnega okrožja brez izjeme. Morda se izvrši tekom leta kot poizkus taka mobilizacija, zato se ni potreba v takem slučaju razburjati, ker resne se nam baje ni še bati!

Izpod Grintovca. Zoper nečuvno počenjanje g. Lapajnet, učitelja v Cerkljah, so se stariši pritožili na c. kr. dež. šol. svet in zahtevali takojšnjo prestavo, da bi pohujšanje odvrnili od svojih otrok. C. kr. dež. šol. svet je zaukazal preiskavo, katero je vodil 22. marca t. l. g. okr. šol. nadzornik, ki se je prepiral iz navajanj starišev, da je zahteva opravičena. Seveda je g. okr. šol. nadzornik povabil k preiskavi le nekaj starišev, ki so bili na pritožbi podpisani. Skoda, da ni vseh! Izvedel bi bil še več kot so navedli v pritožbi. Namreč, da je hodil na lov in drevesca sadil, mesto šel v šole in da je resnično, kako je v šoli zaukazoval, da so se morali otroci slačiti. Radovedni smo kaj bode ukrenil c. kr. dež. šol. svet na pritožbo starišev! Toliko pa trdimo, da Cerkljanci ne puste in ne bodo tudi v prihodnjosti trpeli, da bi tak učitelj pohujševal njih otroke. Da ga „Narod“ brani, je umljivo, ker je — njegov sotrudnik.

Na adresu „Sl. Naroda“. „Sl. Narod“ je poleg raznih liberalnih listov priobčil strašne stvari o nekem samostanu „Dobrega pastirja“ v Angersu na Francoskem. Ker izvirajo te laži iz lista „Patriot de l'ouest“, so po krivici napadene redovnice vložile tožbo proti listu. Ker se je izkazalo, da je bilo vse zlobno izmišljeno, kar je list pisal, je bil obsojen na 200 frankov globe, na petkratno ponovno objavo razsodbe v lastnem redakcijskem delu in še v šestih drugih časopisih, katere tožnik sam določi, in sicer enkrat popolno razsodbo z razlogi, in na 50 frankov globe, ker je zavrnil popravek. — Tako na Francoskem! V Ljubljani se pa bahajo liberalci, da je „Narod“ najpoštenjši list, ker ni nikoli obsojen. Njegovo poštenost naj spoznajo na tem, da ne bo preklical podlosti, ki jih je pisal o omenjenem samostanu.

Ponemčevalnice z vladno podporo. V seji proračunskega odseka je protestoval italijanski poslanec Malfatti proti postavitvi „Pospeševanje nemškega ljudskega šolstva v južni Tirolski“, ki znaša 30.000 kron in se uporablja za vzdrževanje

nemških šol v italijanskih občinah. Malfatti je izjavil, da vložil v zbornici predlog, da se ta postavka črta. Toda takih postavk, ki imajo izključno namen, da pospešujejo germanizacijo, je v proračunu precejšnje število. Po šolskem zakonu imajo vzdrževati ljudske šole izključno dežele, in le vadnice na učiteljskih vzdržuje država. V italijanski južni Tirolski in v slovensko-italijanskem Primorju pa nemške ljudske šole vzdržujejo na državne stroške, za katere ne obstoja zakonita potreba, ker bi sicer mogli dotične občine, oziroma dežele prisiliti, da ustanove take šole. Pomisliti je treba, da je Nemcev v južni Tirolski le 2 1/2 odstotkov, v Primorskem 2 7/10 odstotkov vsega prebivalstva. Ta odstotek prebivalstva more glede svojega števila dati za te šole le majhen del učencev. Za 9142 Nemcev v južni Tirolski vzdržuje država v Trentu gimnazijo s stroškom 69872 K in ljudsko šolo, v Roveretu nemško vadnico, dva otroška vrtca s skupnim stroškom 102800 kron. — Vsega skupaj potroši država za nemške šole v italijanskem južnem Tirolskem 172.672 K. Mnogo večji so stroški v germanizacijske svrhe v Primorju. Tukaj vzdržuje država za 19.454 Nemcev tri gimnazije in dve realni s skupnim stroškom 489.028 K (Hrvatje in Italijani imajo vsak samo po eno gimnazijo.) V Trstu vzdržuje država nemško meščansko šolo s stroškom 181.460 K, v Pulju in v Opatiji (ta poslednja figurira kot del puljske šole) s stroškom 44.743 K, potem pripravljalnico s 17590 K, podpore 8100 K, pospeševanje nemškega šolstva 8420 kron. Skupno stane torej germanizacija davkoplačevalce 749341 K. V germanizacijske svrhe v ljudskih šolah nadalje trošijo v Dalmaciji 13.136 K, v Galiciji 17544 K. Razen tega izdajajo za germanizacijske srednje šole v čeških mestih Moravske 249881 K, v Galiciji 206.136 K, tukaj se niti ne omenja Bukovine in Kranjske, kjer morajo Nemci pohajati dvojezične srednje šole. Ako vse te navedene številke seštejemo, potem je razvidno, da znaša proračun za l. 1905. v germanizacijske svrhe 1.408.710 kron. Te številke naj bi si nemški poslanci malo bolje ogledali. Najnujnejše potrebe nemških narodov iz ozira na slabe finančne razmere odklanjajo, tukaj pa skoro poldrugim milijon kron porabljajo v svrhe, katerih pospeševanje je v diametralnem nasprotju z državnimi osnovnimi zakoni.

Poizkušeni samoumor. Iz Gorice poročajo: 20letna Nežika Glivert iz Konjic, ki s svojimi stariši stanuje v Bukovici se je po prepiru z bratom ustrelila v trebuh. Smrtnevarno ranjeno so prepeljali v Gorico.

Stavka v Nabrežini je, kakor poročajo nemški listi, končana z delavskim porazom. Baje so delavci dobili le neznatne pobojške.

Napad na železniški most. Iz Trsta poročajo, da je bil od italijanske strani nameravan dinamični atentat na novi železniški most pri Solkanu. Raditega stoji ondi odsej stalna orožniška straža.

V Kropi je umrla 80 let stara mati znanih orgljarjev bratov Zupan. Bodi priporočena v blag spomin in mileti!

Z Dobovca se nam piše dne 1. t. m.: Dne 25. marca se je pri nas ustanovila Marijina dekliška družba. Pri slovesnem sprejemu je bilo 38 deklet. — Včeraj smo pokopali utopljenca. Mislijo, da je bil vulgo „Vrtaški Gašpar“ iz Konjščice. Revez je rad imel „ta kratkega“.

Iz St. Janža na Dolenjskem se nam poroča: Veliko dobrega vina se je izvozilo do sedaj na postaji Zidani most-Sevnica. Dobiti ga je še za razne cene od 15—20 kr. liter na zgoraj imenovani postaji postavljeno. Torej: Kupci, pridite v hram, pokusit vino tam, pa dobre volje biti, par kozarcev izpiti!

Židovska nesramnost. Po ljubljanski okolici vsiljuje baje agenti takozvane „Povesti za ljudstvo“, najnovejši čas roman „Strah na sokolskem gradu“, založene po dunajski knjigarni Jožefa Rubinstein. Poleg opolzle vsebine se kaže židovska duša zlasti v tem, da kot nagrado naročnikom obeta sliki Srca Jezusovega in Marijinega in molitvenik Srca Jezusovega. Če bi ne hoteli protestovati proti vsebini, odločno protestujemo proti židovski nesramnosti, da vlačijo najsvetejše v blato nenravnosti. Naj bi se vsestransko ljudstvo opozorilo na to. Ker oblasti ne varujejo verskega čuvstva, varujemo ga sami; tudi tukaj velja: Samopomoč! Kam pridemo po tej poti nesramnega tiska? Glede omenjenih povesti piše „Kath. Vereinsblatt“: „Knjigarne I. Rubinstein, Daberlov in Fischer na Dunaju spravljajo s svojimi romani in opolzlimi povestmi ljudstvo v neumnost in nenravnost“. Proč torej s to umazanostjo!

Štajerske novice.

Š Velik ogenj. V vasi Sešice v celjski okolici je popolnoma pogorelo 35 poslopij. Veter je bil tako silen, da ognjegasci niso mogli gasiti. Zažgal je neki otrok.

Š Pogorela je papirnica Diamant v Brucku na Muri.

Š Boj med trgovci in pomočniki. V nedeljo so imeli trgovci z mešanin blagom protestni shod proti razširjenju nedeljskega počitka. Na shodu je nastal pretep med trgovci in trgovskimi pomočniki. Veliko vlogo so igrali vrčki in palice. Trgovskemu pomočniku Wieflerju so razbili črepinjo. Nevarno ranjenega so prepeljali v bolnico.

Ljubljanske novice.

Ij Tuji častniki v Ljubljani. Jutri, dne 12. t. mes., pride na svojem jahalnem distančnem potovanju večje število višjih častnikov v varžbinske brigadne častniške šole v Ljubljano. Prihod je določen okrog 12. ure dopoldne, skoro gotovo po državni cesti z Gorenjskega, vendar pa čas in kraj nista še natančno določena. K vsprejemu jaha jim nasproti večje število častnikov ljubljanske garnizije.

Ij Š shoda opozicije se nam še poroča: G. Zajc je v svojem govoru še poudarjal: Zadnji čas je, da se vržejo tisti občinski svetniki, ki ne zastopajo samo svojih časti, marveč hočejo direktnih koristi pri mestni občini s „furami“ i. t. d. V občinskem svetu je tudi več gospodov, o katerih se ne sliši besedice. Take treba pomesti Kimovcev ne potrebujemo. Tudi ta govornik je poudarjal, da je narodno naprednega mišljenja, da pa iz tega ne sledi, da bi moral voliti tiste, ki jih priporoča par, oziroma en sam gospod. Temu se je treba upreti z vso silo. Ako se tem gospodom kdo postavi po koncu pravijo, ta je že pod črno suknjo. Sedaj tudi upijemo, češ, da se zbiramo zakonito in da nas vlada črna suknja. To nires. Mi se zbiramo javno, mi samo nismo zadovoljni s komando narodno napredne stranke. Mi hočemo, da pridejo v občinski svet obrtniki iz naše srede ki bodo res zastopali naše koristi. (Odobranje.) Sedaj pravijo gospodje, ki sede v odboru narodno napredne stranke, „češ, saj imate obrtniki dovolj zastopnikov v občinskem svetu. To je res, da so obrtniki v občinskem svetu, a kaj nam to koristi, ko so tako mirni, da se od njih nikdar niti besedice ne sliši. Govornik je nato slikal draginjo v našem mestu in da ravno v tem oziru nikdo v občinskem svetu ničesar ne stori. Končno je priporočal gg. J. Kalana in Mačka kandidata ter pozivljaval navzoče, naj se združijo za ta dva kandidata ter poudarjal, da se podajmo z vso odločnostjo v boj, akoravno smo narodno napredne stranke in sicer toliko časa, da pelje ta boj do zmage. (Odobranje.) Nato je spregovoril g. predsednik; poudarjal je, da je tudi on narodno naprednega mišljenja, vendar soglašajo popolnoma z g. predgovornikom. Smešno se njemu zdi, ako narodno napredna stranka sedaj izživlja svoje somišljenike. Gre se samo proti enemu možu in pa proti tistim, ki so kandidirali, pa jih mi ne poznamo. Govornik je poudarjal, da smo prišli v Ljubljani že tako daleč, da te pokličejo k zelenim mizi in da se ti grozi z državnim pravdnikom, ako le imenuješ kako aziatsko ime. Nadalje je govornik mnenja, da vsak prepričan volivec itak ve, kaj ima voliti; seveda, kedor nima prepričanja, tega treba omečiti z golažem. Tudi je naglašal, da „Narod“ žuga; a tega žuganja se ne smemo ustrašiti, akoravno smo naprednega mišljenja. Nato je prebral kandidatne napredne stranke; imenoval vse gg. kandidate, edino imena g. Turka ni navedel, češ, to je aziatsko ime in takih imen on ne imenuje. Priporočal je namesto tega g. Jerneja Kalana, namesto g. Kejžarja, katerega ne poznamo pa gospoda Mačka. Govoril je še g. Zajec, češ, kako pridemo obrtniki do tega, da moramo voliti uradnika, ko jih je v občini svetu že itak dovolj. G. Bizjak je predlagal, naj se namesto g. Prosenca postavi za kandidata g. Zajca. G. Zajec je izjavil, da mu njegove razmere nikakor ne dopuščajo prevzeti to častno mesto, on da bo stal vedno na strani obrtnikov. Kandidaturi gg. J. Kalana in Mačka sta se z odobravanjem odobrili. Predsednik je končno pozivljaval navzoče k agitaciji in končnem uspehu in zaključil zborovanje.

Ij Predavanje bo danes v „Zvezin“ prostorih, Selenburgove ulice štev. 6, II. nadstropje, ob pol osmi uri zvečer. Predaval bo dr. Krek.

Ij Grozna nesreča. Danes zjutraj je prišel po Karolinski cesti 1871. leta v Gornjem Tuhinju rojeni vrtnarski pomočnik Jožef Hribar. Pred policijsko straž-

nico je Hribar omedlel in je padel V istem trenutku je pa prišla mimo pogorska baterija. Ena mula se je ustrašila električnega voza, odskočila je na trolej in udarila Hribarja na sence. Ponesrečenca se prenesli v policijsko stražnico, kjer je kmalu nato umrl. Njegovo truplo so prepeljali v mrtvašnico k sv. Krištofu.

— **Smrtna kosa.** Umrla je v bolnišnici soproga tovarnarja g. Frana Pevca gospa Hedvika Pevca. — Na Opekarski cesti št. 10 je umrla vrtnarjeva soproga Zofija Verovšek.

Ij **V široki svet** jo je popihal bivši železniški uslužbenec Ivan Galjot s svojo ženo, ki je bil pred nekaj časom odpuščen, ker je hotel odpeljati neko dekle V stanovanju se je našlo pismo, v katerem Galjot svojim upnikom naznanja, da je šel iskati sreče v široki svet.

Ij **Društvo, Pripravniki dom** bo imelo v nedeljo, dne 16. t. mes., ob pol 11. uri dopoldne občni zbor v konferenčni sobi tukajšnjega c. kr. učiteljskega. K obilni udeležbi vabi odbor.

Ij **Občni zbor I. ljublj. delavskega konsumnega društva v Ljubljani.** V nedeljo dopoldne ob pol 10 uri se je vršil občni zbor I. ljublj. delavskega društva v društvenih prostorih. — Predsednik Bahar Val je otvoril zborovanje s pozdravom navzočih članov. Tajnik g. Pliberšek je podal nato poročilo o društvenem delovanju v preteklem letu. Novih članov je pristopilo 292, tako, da je število društva ob novem letu 583 članov. Iz blagajnikovega poročila je razvidno, da je imelo društvo v preteklem letu dohodkov 123 472 K 35 v., stroškov pa 118 290 K 03 vin. Čisti dobiček znaša 4634 K 01 vin., ki se porazdeli kot rezervni sklad, obresti od deležev in kot dividenda od prodanega blaga. Rač. zaključek se na predlog gosp. Krstnika soglasno odobri. — Iz odbora so izstopili v smislu pravil 3 člani, odpovedali 4 člani, tako, da je bilo treba voliti 7 odbornikov. Izvoljeni so bili: Alojzij Čatar, Golmajer Jakob, Levenc J., Zajc Josip, Kocmur Alojzij, Tomažič Ivan in Jos. Gostinčar; za namestnike Iv. Jakopič, Čebular in Kostonjevac. V nadzorni odbor je bil voljen Ivan Zore, za namestnike Ivan Vrhovec, Leopold Lovš in Franc Bučar. — Občni zbor je pritrdil tudi misli, nastavit v društvu knjigovodjo, ki bi ob enem vodil med dnevnimi društvene posle. Ker se ni pri raznoterostih nihče oglašil k besedi je predsednik Bahar zaključil zborovanje zahvaljujoč se članom za vstrajnost in vzorni red pri zborovanju. Omeniti je še, da se je poleg drugih zaslužnih odbornikov odločno odpovedal zopetni izvolitvi g. Bahar. Ž ozirom na njega požrtovalno skrb za društvo, je občni zbor z obžalovanjem vzel ta njegov sklep na znanje. Zelimo mu pač vsi, da se kmalo odpočije in pozdravi, da bo pri prihodnjem občnem zboru zopet v položaju vstopiti v odborništvo. Odbor se je v seji dne 3. t. m. sestavil takole: Jos. Gostinčar, načelnik; Alojzij Čatar, nač. namestnik; Alojzij Kocmur, tajnik; Jos. Levenc, tajnika namestnik; Jos. Zajc, blagajnik; Jernej Podbevšek, blag. namest.; Alojzij Zajc in Jak. Golmajer, skladiščarja; Ivan Tomažič, kletar.

Razne stvari. Najnovejše.

Nova iznajdba. Kipar France Schini je izumil način, s katerim se apneni kamen učvrsti, da postane kakor trdi mramor.

Stavka trgovskih pomočnikov je v Lincu.

Bolgarski knez Ferdinand pride danes v Rim.

Z groficom Montignozo se saški dvor ni sporazumel, ker se je grofica premislila in princezinje Monike noče izreči.

Bebel bogat dedič. Pravda o zapuščini nemškega nadporočnika Kollmanna, ki je soc. demokratskemu voditelju Beblu zapustil 800.000 mark, je končana na korist Bebla.

Osemkrat dvojčke je imela sedaj 65 let stara soproga Viljema Bradlega v Charltonu v državi Iowa.

Mačka v službi inkvizitorije. V Perziji služi mačka za inkvizitorsko sredstvo. Zločincu, ki ga hočejo prisiliti, da prizna svoj zločin, privežejo mačka na goli hrbet. Nate prično neusmiljeno tolči po mački, ki se maščuje za svoje bolečine nad onim, na čegar hrbtu sedi, grize ga in praska, kar more. Čez nekaj časa prašajo zločinca, če se priznava krivega. Ako taji še naprej, se grozna procedura zopet ponovi, dokler krivec ne prizna, kar zahtevajo od njega. Skoro nihče se ne more ustavljati temu mučenju ter se rajši podvrže kazni za resnični, ali samo zamišljeni zločin.

Telefonska in brzojavna poročila.

Trst, 11. aprila. Politično društvo „Edinost“ je izdalo oklic, v katerem poziva za nabiranje doneskov za Nabergojev spomenik.

Dunaj, 11. aprila. V včerajšnji seji drž. zboru je italijanski poslanec Malfatti vprašal predsednika drž. zbora, če hoče izročiti vladno predlogo brez prvega branja proračunskemu odseku. Predsednik je odgovoril, da to ne more storiti, ker so došli ugovori.

Dunaj, 11. aprila. Danes je bil grof Sternberg na Peniškovo tožbo obsojen na 1000 K globe, ozir. 14 dni zapora. Sodnik je izjavil, da hodnik drž. zbora ni kraj, ki bi zahteval posebnega spoštovanja. Vsled tega bo danes v drž. zboru interpeliral poslanec Sylvester.

Dunaj, 11. aprila. Vlada je danes predložila zakon o kongruji. Ker so socialni demokratje ugovarjali, da bi zakon prišel brez prvega branja v odsek, bo postavljen kot četrta točka na dnevni red.

Dunaj, 11. aprila (K. u.) V današnji seji zbornice so odgovarjali ministri na razne interpelacije. Nato je zbornica nadaljevala razpravo o voj. pripredah.

Dunaj, 11. aprila. Dr. Susteršič in tovariši so danes v državnem zboru interpelirali o vpokojujenju ravnatelja Lapajnet v Krškem. Poslanec Povše je v poljedelskem ministrstvu izposloval, da kmetom, ki trpe na nedostajanju krme za živino, vlada plača tovarnino in da dobe tudi znižane cene.

Dunaj, 11. aprila. Poslanec Povše je danes v drž. zboru vložil nujni predlog, naj se rok za davčne olajšave povodem potresa v Ljubljani in na Kranjskem podaljša. Predlog bo rešen še v današnji seji.

Dunaj, 11. aprila. Italijani so danes hoteli pričeti radi vseučiliškega vprašanja z obstrukcijo in so šele odnehali od svoje namere, ko se jim je zagotovilo, da pride vladna predloga na dnevni red med 3. do 17. majem. Takrat bodo razne stranke nastopile s svojimi vseučiliškimi zahtevami in tudi Slovenci.

Dunaj, 11. aprila. Dnevni red državnega zbora po Veliki noči je naslednji: carinski tarif, krošnjarstvo, italijanska fakulteta v Reveredu, kongruja.

Dunaj, 11. aprila. Ogrska kriza je vedno resnejša. Krona noče ugoditi Mažarom glede poveljnega jezika in je pripravljena, privoliti le zahtevam glede vojaških zastav in da bo polkovni jezik v vseh polkih na Ogrskem mažarski. V opoziciji prevladuje vedno bolj radikalno krilo.

Dunaj, 11. aprila. Vse vesti o odstopu cesarja so neresnične.

Carigrad, 11. aprila. Velika grška vstaška četa je napadla neko vas, jo zažgala in pomečila 100 oseb. Tja so šli preiskavat zastopniki velevlasti.

London, 11. aprila. Japonsko brodovje se vedno bolj umika in vabi Japonce za seboj. Pred koncem tedna ni pričakovati bitke, ki se skoro gotovo ne bo vršila prej, predno ne da rusko brodovje Japoncem priložnosti, napasti jih pri Formozi. Vest, da baltiško brodovje, ko je plule mimo Singapore ni bilo popolno in da je manjkalo nekaj ladij ni bila resnična in je bila razširjena le z namenom, da premoti Toga.

Meteorološko poročilo.

Višina n. morjem 3062 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opazovanja	Stanje barmetra v mm	Temperatura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Padačina v 24. urah v mm.
10	9. zveč.	733.1	+8.7	brezvetr.	obl.	0.0
11	7. zjut.	729.2	+9.2	"	"	
	2. pop.	727.4	+10.6	sl. szah.	dež.	

Srednja včerajšnja temp. +8.3°, norm. +8.7°.

Rogaški „Styria“=vrelec

Zdravilna voda proti oteklini v želodcu in krčem, Brighthovemu izborni vnetju ledvic, katarom zdravilni v grlu in krhlju, v želodcu učinki in črevih, diatezi, zaprtju, boleznih na jetrih itd.

Ljudska pesmarica

za nabožno eno- in dvoglasno
petje v cerkvi, šoli in doma

je izšla in obsega na 200 straneh do 80 najbolj priljubljenih pesmi, kratke mašne molitve in trojne litanije.

Cena:

mehko vezana 60 vin., lično v platno z rdečo obrezo 1 K, šagrin-platno z zlato obrezo 1 K 40 vin. — Po pošti 10 vin. več.

Izšlo je tudi „Spremljevanje k ljudski pesmarici“. Dobi se samo vezano in stane 4 K. — Po pošti 30 v. več.

Naroča se v prodajalni „Katoliškega tiskovnega društva“ v LJUBLJANI.

„Ljudska pesmarica“ naj bi našla pot v vsako krepkosto družbo, v vsako družino!

„Ljudska pesmarica“ je odobrena in priporočena od petih knezoškofjskih ordinarijatov.

Regina coeli!

za mesan zbor z orgljami ali orkestrom zložil **Ign. Hladnik** op. 49. Cena partituri 1 K instrumentalni glasovi v prepisu 3 K.

V Kat. bukvarni in Schwentnerju v Ljubljani in pri skladatelju v Novem mestu.

733 2-1

Išče se začasna poštna upraviteljica.

Stanovanje in hrana brezplačno. Plača po dogovoru. Nastopi se takoj.

Sv. Jurij v Slov. goricah. 731 3-1 **Franc Krajnc.**

Izučena prodajalka

želi takoj nastopiti službo. Naslov pove upravnistvo „Slovenca“.

Razglas.

Dne 13. t. m. dopoldne se bo vršila na Dunajski cesti št. 19 (Mediatova hiša) II. nadstropje

prostovoljna javna dražba

v zapuščino po zamrlem gospodu **Ivanu Vavru**, c. kr. gimn. profesorju v pokoju spadajočih premičnin kakor sobne oprave, obleke, perila itd. in nekaj dragocenosti.

Ljubljana, dne 9. aprila 1905.

Dr. Franz Vok,

c. kr. notar kot sodni komisar.

730

Ernest Hammerschmidta nasledniki

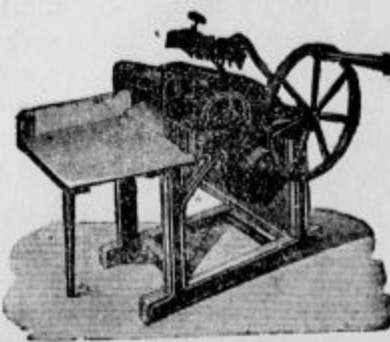
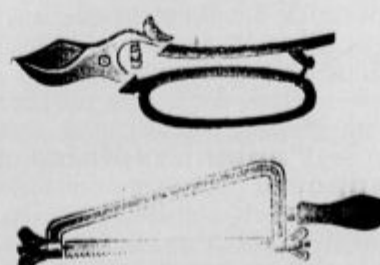
Madile Wutscher & K^o.

trgovina železnin in kovin,

Ljubljana, Valvazorjev trg št. 6.

Velika zaloga poljedelskih strojev in orodja.

Nizke cene!

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.